

Одного вечора Лука й Терезка гортали в кабінеті свого дідуса-географа атлас, навіть не здогадуючись, що він – чарівний. Несподівано для самих себе діти опиняються у Венеції. Вони милуються гондолами та чудовою архітектурою міста, куштують місцеві страви та дізнаються про найцікавіші події в його історії завдяки їхньому новому знайомому – пану Валеріо. А головне – братові та сестрі під час цієї мандрівки вдається відкрити таємницю Чарівного Атласу.

© Видавництво Старого Лева, 2016
© Надійка Гербіш, текст, 2015
© Богдана Бондар, художнє оформлення, 2016

ISBN 978-617-679-214-7

 просторій вітальні дідуса й бабусі ставало гамірно. Після смачної вечері гості говорили охоче й багато. Дідусь вкотре запрошував бабусю до танцю під гучне схвалення присутніх. Старші діти зосереджено бавились у настільні ігри, а малюки вмостилися мамам і татам на грудях та задоволено собі посапували, ні на кого не зважаючи.

Лука обережно зіліз із високого стільця і підморгнув Терезці, яка щойно принесла мамі склянку води і думала, до чого б то взятися. Терезка усміхнулася, щось шепнула мамі на вухо й підбігла до брата.

– Хочеш, підемо в кабінет дідуса? – Лука знав напевне, що Терезка захоче, тож одразу подався тям'яно освітленим коридором.

– Дуже! Погортаємо старі атласи?

– Аякже! І покрутимо глобус!

Дівчинка «хвостиком» подріботіла за братом.

Понад усе на світі діти любили розглядати розмаїті скарби у дідусевому кабінеті, а їх там справді чимало. Дідусь був географом і замолоду багато мандрував.

Привозив із мандрів мапи з різними позначками; поторсані записники, змережані його химерним почерком; чорно-білі фотографії й чимало сувенірів. Серед них були і прозорий закоркований бутлик із маленьким вітрильником усередині – із самісінької Антарктиди; і високі дерев'яні статуетки-маски з Кенії, і брязкітливі мідні браслети з Індії...

У кімнаті зачалися легкі сутінки, пронизані золотавим призахідним сяйвом. Штори в дідусевому кабінеті були важкі, темні, тож Лука обережно підійшов до столу і ввімкнув стару лампу. Її світло також було жовтим і якимось чарівним. Таємничі доброзичливі тіні одразу затанцювали всюди-всюди. І на дерев'яних книжкових стелажах, що заступали собою цілу стіну. І на мапах та картинах. І на етажерці поміж сувенірів та колекцій камінців усіляких кольорів і форм. І на велетенському дерев'яному глобусі, що стояв на підлозі й був заввишки майже як Терезка. І на барометрі у вигляді корабельного штурвала...

Великий дерев'яний годинник показував пів на сьому. Лука дістав зі стелажа товстелезну книгу з пошарпаними кутиками й пожовклими сторінками і поклав її перед собою. Терезка одразу вместилися у зручному дідусевому кріслі, спершись ліктями на стіл, щоби добре все бачити. Лука гортав сторінку за сторінкою, жадібно розглядав найдрібніші деталі старих мап, проводячи пальцем по кожній лінії...

Терезка тим часом розглядала знайдене на дідусевому столі скельце, схоже на квадратну лупу. Воно було розділене посередині смужками, неначе маленьке

віконечко. Раптом дівчинка зауважила такий самий символ у кутику книжки, яку гортав брат. Вона приклала туди скельце, аби подивитися, чи справді воно такого ж розміру й форми.

Цієї ж миті світло в кабінеті почало тьмяніти, аж поки не згасло повністю, а тоді його стало незвично багато. Діти водночас зойкнули і затулили руками очі. А коли розплющили їх, зовсім розгубилися. Адже опинилися не в дідусевому кабінеті, а на невеличкій площі з кам'яною криницею посередині. Будинки довкола були різнобарвні й старі, вікна – вузькі й високі. Кожне вікно мало з обох боків дерев'яні панелі – віконниці. Від вікна до вікна тягнулися тонкі мотузки, на яких весело белембалася щойно випрана білизна.

– Ти бачиш те саме, що і я? – здивовано запитав Лука сестру.

– Н-не знаю... Я бачу якісь чудернацькі будиночки з віконницями, як у казках, бачу дзвіницю якоїсь церкви, бачу...

– І я бачу те все! Де ми, Терезко? Куди подівся кабінет дідуся? Де мама, тато і Софійка?

– Н-не знаю, – тільки й змогла повторити Терезка.

– Вони хвилюватимуться, куди ми зникли!

Кілька хвилин діти стояли мовчки, взявшись за руки. Довкола ходили люди, про щось собі гомоніли, а минаючи Луку та його сестру, усміхалися їм і часом віталися.

– Треба придумати, як нам повернутися, – нарешті сказала Терезка. – Тут дуже гарно, але я хочу додому.

– Щоб знати, як повернутися, треба зрозуміти, як ми сюди потрапили. Таке враження, що ми вирости просто із землі.

– Чи з повітря.

– Точно. Чи з повітря.

Лука щипнув Терезку за руку і дівчинка ображено писнула.

– Вибач, хотів дещо перевірити.

– І що?

— Чи нам усе це не сниться. Хтозна, де ми. Але ходімо. Між іншим, я дуже хочу їсти.

— І я!

Міцно тримаючись за руки, діти подалися якоюсь вуличкою. Вона була така вузька, що навіть маленька Терезка могла водночас торкнутися руками до стін будинків з обох сторін! Певний час брат із сестрою блукали закрученими вуличками. І коли їм вже здавалося, що зараз вони зайдуть в глухий кут, перед ними раптом простяглася простора площа.

Поміж вишукано накритих столиків пурхали, наче метелики, офіціанти з підносами в руках. Музики вигравали розкішні класичні мелодії. Голуби кружляли у повітрі, час від часу примосуючись на рожевих ліхтарях. Носи дітям лоскотав солоний запах моря. Лука й Терезка пройшли ще трохи — і справді побачили перед собою бірюзову воду. У ній снували туди-сюди водяні трамвайчики, яхти, катери й хиткі гондоли, точнісінько такі, як на малюнку в одній із дідусевих книжок, тільки значно, значно більші.

— Терезко, — Лука майже шепотів, — здається, це гондоли!

— Але вони такі великі! Я думала, вони менші.

– Та великі, але я не про те... Здається, гондоли є тільки у Венеції...
– Тобто... це ми зараз... Ми зараз – у Венеції? – Терезка розгублено роззирилася довкола.

– Здається, так...

Терезка хотіла запитати брата, як же вони сюди потрапили, але прикусила язик: очевидно, він не міг того знати.

– Найперше нам треба знайти мапу, – вже впевненіше сказав Лука.

– У бібліотеці?

– Або в сувенірних крамницях... Тут їх має бути доста.

Саме цієї миті з водяного трамвайчика, пришвартованого на набережній, викотилася галаслива юрба туристів, обвішаних фотоапаратами, наплічниками й палицями для селфі, і поглинула дітей.

– Терезко! Ти де? Те-рез-ко! – Лука першим виборсався з натовпу й намагався вихопити звідтіля сестричку, але ніде її не бачив. – Так, головне – не панікувати. Я неодмінно її знайду! Агов, Терезко!

Що ж робити... Певне, треба дочекатися, поки ці туристи трохи розсіються... І поки не підійшов наступний водяний трамвай, він, Лука, знайде сестру. А тоді... Тоді треба домовитися, де вони будуть зустрічатися в разі чого... Наприклад, біля цієї колони.

Але сестри ніде не було. Туристи, прикупивши в кіоску з сувенірами декілька карнавальних масок і мереживних парасольок, потяглися на площу. А вже там злилися з двома хвостатими чергами – до високої червоної дзвіниці і до химерного

храму навпроти неї. Лука побіг через міст, але подумав, що туди Терезка без нього точно не подалась би, і повернувся назад.

На пришвартованих до високих паль гондолах перемовлялися, енергійно жестикулюючи, двоє кремезних чоловіг – обоє в смугастих футболках і солом'яних капелюхах, перев'язаних стрічкою.

– Панове, – Лука підійшов ближче до води і чемно вклонився, бо подумав, що тут треба обов'язково дотримуватися правил старовинного етикету, – вибачте, що турбую... Ви часом не бачили маленької дівчинки з хвилястим каштановим волоссям у смугастій біло-червоній сукні і червоних туфельках?

Гондольєри тільки розвели руками і співчутливо похитали головами.

– І куди, куди вона могла піти? Чуєш, Терезко, я тебе неодмінно знайду!

Раптом Лука помітив між колонами палацу кам'яну лавку, на якій сиділа сестричка. Вона напружено випростала спину й стурбовано вдивлялась у натовп туристів.

– Терезко! Терезко! А я скрізь тебе шукаю!

Дівчинка кинулася до брата й на радіощах поцілувала його в обидві щоки.

– Як добре, що ти мене знайшов! Я боялася, що коли піду шукати тебе, ми будемо ходити і ходити колами одне за одним, і не знайдемося ніколи. Того й вирішила сісти тут і дочекатися тебе!

– Ти – справжня розумниця, – засміявся Лука й одразу притих: анфіладою, відгородженою від галасливої площі колонами, ішов літній чоловік у чорному капелюсі та чорному табарро – широкому плащі-накидці до колін. Такі плащі Лука